

چکیده

مقدمه: به منظور گردآوری داده های با کیفیت و دستیابی به سیستم اطلاعات یکپارچه وجود مجموعه حداقل داده MDS (Minimum Data Set) ضروری است. MDS پری ناتال اولین گام مهم در توسعه سیستم اطلاعات مراقبت بهداشتی و بخشی از پرونده الکترونیک سلامت (EHR:Electronic Health Record) محسوب می گردد. هدف از این پژوهش، ارائه الگوی MDS سیستم اطلاعات پری ناتال برای ایران بود.

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی بود که به روش ترکیبی (کیفی- مقایسه ای و کیفی- دلفی) در سال ۱۳۹۲ انجام شد. ابتدا MDS سیستم اطلاعات دوره پری ناتال در کشورهای استرالیا، کانادا، نیوزلند، آمریکا، انگلیس و ایران با استفاده از منابع کتابخانه ای، مقالات، اینترنت، مکاتبه با صاحب نظران داخلی و خارجی بررسی و مقایسه شد. سپس، با استفاده از نتایج این مرحله و مصاحبه های انجام شده الگوی پیشنهادی اولیه ارائه شد. در مرحله دوم به منظور اعتبارسنجی الگوی پیشنهادی اولیه دو پرسشنامه مدیریتی و بالینی طراحی شد. روایی پرسشنامه ها توسط سه نفر از اساتید رشته مدیریت اطلاعات سلامت سنجیده شد. پایایی پرسشنامه ها با روش آزمون- بازآزمون در فاصله زمانی دو هفته بررسی شد که ضریب همبستگی ۰/۸۵ بدست آمد. جامعه پژوهش متشکل از صاحب نظران رشته مدیریت اطلاعات سلامت، انفورماتیک پزشکی، متخصص زنان و زایمان، اطفال، مامایی و پرستاری بودند که ۴۰ نفر به صورت غیر تصادفی هدفمند انتخاب شد که از این تعداد ۲۰ نفر مدیریتی و ۲۰ نفر بالینی به عنوان نمونه پژوهش بودند. عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران و تهران، حداقل پنج سال سابقه کار، کارشناس وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با شرح وظایف جمع آوری، طبقه بندی و تحلیل اطلاعات پری ناتال معیار انتخاب نمونه بود، این الگو در دو مرحله به روش دلفی به نظرخواهی گذاشته شد. در نهایت، مواردی که بالای ۷۵ درصد را کسب نمودند در الگوی نهایی منظور شدند. موارد کمتر از ۵۰ درصد از الگو حذف شد، در این پژوهش موردی وجود نداشت که توافق جمعی بین ۵۰ تا ۷۵ درصد باشد. تحلیل داده با استفاده آمار توصیفی (تعداد، درصد فراوانی و میانگین) با نرم افزار اکسل و SPSS 21 انجام شد.

یافته ها: الگوی پیشنهادی نهایی برای MDS سیستم اطلاعات پری ناتال در چهار محور اصلی: اهداف، ساختار و مکانیسم گردآوری داده، زیر مجموعه های MDS پری ناتال و عناصر داده ارائه شد. از ۲۵۱ عنصر داده که به نظرسنجی گذاشته شد در مورد ۱۲۲ عنصر توافق جمعی بیش از ۷۵ درصد بدست آمد. عناصر داده مورد توافق در قالب ۱۵ زیر مجموعه دموگرافیک و مدیریتی مادر، دموگرافیک پدر، موسسه، پزشک و ارائه دهنده خدمت، تاریخچه پزشکی، تاریخچه مامایی، وضعیت سیگار، الکل و مواد غیر دارویی پزشکی، وضعیت حاملگی فعلی، عوارض حاملگی، آزمایشات غربالگری قبل از زایمان، زایمان و درد زایمان، بعد از زایمان، مشخصات دوره نوزادی، فوت مادر و نوزاد دسته بندی شد. در این الگو ۳۲ هدف تأیید شد که ۲۱ مورد توافق جمعی و ۱۱ مورد اجماع حاصل شد. در محور ساختار سازمان مسئول، سازمان ناظر، کمیته ها، مراکز تولید داده مشخص گردید. منابع داده، نوع رسانه، محدوده زمانی ارسال داده ها، فرآیند گردآوری، شیوه های محرمانگی و امنیت داده در مکانیسم گردآوری مورد مذاقه قرار گرفت.

نتیجه گیری: در حال حاضر کشور با مشکلاتی از قبیل ضعف در مستندسازی، فقدان عناصر داده استاندارد، نبود اهداف مدون، نداشتن ساختار و مکانیسم یکسان در سیستم اطلاعاتی روبرو است. الگوی پیشنهادی بهبود کیفیت مراقبت دوره پری ناتال، دستیابی به سیستم اطلاعات یکپارچه، تبادل داده و برآورده نمودن نیازهای اطلاعاتی به داده های صحیح و به موقع را موجب می گردد.

کلید واژه ها: مجموعه حداقل داده، پری ناتال، نظام اطلاعات سلامت